

[P. Munch.]

væsen den Gang førtes, turde have saa stor Magt i det danske Folk i dette Øjeblik, som det har haft paa noget som helst Tidspunkt. Jeg føler mig overbevist om, at i den ene Halvdel af det danske Folk, der regelmæssig i de sidste Aartier har staaet samlet i Militærspørgsmaalet, er der den fuldeste Enighed om at stille Spørgsmaalet og besvare det netop paa den Maade, det ærede Medlem mente, at ingen længere kunde besvare det paa:

Jeg føjer til, at det er mit Indtryk af Stemningen i Befolkningen, at der ikke om noget enkelt andet samlet Punkt af stor Betydning i Danmarks folkelige Tilværelse i Øjeblikket, som deler Partierne, er en saa stor Del af Folket, der staar saa fuldkommen fast og sikker som den Del af Folket, der staar sammen i Overbevisningen om, at vi ikke kan skabe noget Militærvæsen i Danmark, der kan nytte noget som helst til Løsning af kampmæssige Opgaver.

Og det er mit Indtryk, at i Øjeblikket breder denne Opfattelse sig dybt ind i Partiet Venstre. Jeg saa for nylig i et af Venstres Blade en Udtalelse af en af Venstres Talsmænd, som har arbejdet med dette Spørgsmaal ud fra den stærkeste Interesse for Militærvæsenet. Jeg tænker paa Redaktør Haugner i Nakskov, der vel under hele Militærstriden i 1909 var den fra Venstres Side, der gik allervoldsomst ind for et Samarbejde med de Konservative og for den dertil hørende Militærpolitik. Nu skriver Redaktør Haugner:

„Vi er Hundreder, der før Verdenskrigen arbejdede for et effektivt Forsvar, men som har set alle vore tidligere Trosætninger kuldkastede og begravede under Verdenskrigens nye og rædselsfuldt imponerende Metoder. Vi er Tusinder, der indrømmer, at vi den Gang saa fejl. Og vi er Hundredtusinder, der før var ivrige Forsvarsvenner og nu har Spørgsmaalet: „Hvad kan det nytte?“ gnavende i Sindet.“

Redaktør Haugner fortsætter med, at selv om saa er, saa maa man nu troppe op, som han siger, om det Forslag, der er stillet fra Regeringens Side, fordi det af de Forslag, bag hvilke der staar det, han kalder et Ansvar, er det billigste. Men netop deri, at det er det billigste, ser han Fordelen ved dette Forslag i Modsætning til andre. Med andre Ord, i hans Bevidsthed har Spørgsmaalet: Hvad kan det nytte? gnavet sig dybt og afgørende ind, og jeg tror, at den ærede Ordfører for Partiet Venstre vil be-

dømme Tilstanden mellem mange af dem, som økonomiske Interesser paa Valgdagen kaldte sammen om Partiet Venstre, rigtigt, hvis han vil forstaa, at de samme Mennesker rejser med samme Styrke som Redaktør Haugner netop dette Spørgsmaal.

Det ærede Medlem brugte i Gaar ved Siden heraf en anden Vending, idet han efter at have paavist, hvorledes det efter hans Formening var fornødent, at vi opretholdt en vis Mængde af Militærvæsen, pludselig sagde: Men vi maa gøre det saadan, at vi har en Ordning, som vi er i Stand til at sætte paa Benene. Han fandt deri en Begrænsning.

Jeg tror ikke, at denne Begrænsning virkelig er holdbar i den nuværende Situation. Det Forslag, som den ærede Ordfører er Talsmand for, er jo ikke den yderste Grænse for, hvad Danmark kan yde. Hvis man først antager det Synspunkt, at vi skal gøre det mest mulige her, alt, hvad vi paa nogen Maade kan magte, vil man komme meget, meget videre, end det ærede Medlem og Regeringen er kommet, og jeg tror, at man maa fremhæve, at den Ytring er der ikke rigtig Bund i.

Jeg tror, at det vilde være klogere af det ærede Medlem at rejse det andet Spørgsmaal, som han stillede, nemlig Spørgsmaalet: Hvad skal det bruges til? — og se, hvorledes man er i Stand til at besvare dette paa en saadan Maade, at det giver nogen Vejledning med Hensyn til, hvad man skal have.

Det ærede Medlem lod til at mene, at det var et Spørgsmaal, der næsten kun kunde stilles i lukkede Udvalg og paa anden tilsvarende Maade. Det er ikke min Opfattelse; jeg tror, vi kan stille Spørgsmaalet og besvare det ganske klart og afgørende. Jeg har ganske vist aldrig set nogen besvare det fra de Partiers Side, som ønsker et forholdsvist stærkt Militærvæsen; der bliver man ganske rigtig ved de dunkle Talemaader, saa snart der er Spørgsmaal om, hvad det skal bruges til. Men for vort Vedkommende har vi virkelig ganske klart og afgørende atter og atter angivet, hvad vi mener, det Militærvæsen, vi er Medforslagsstillere til, skal bruges til.

Vi mener, det skal bruges til Løsning af en Række ganske praktiske politimæssige Opgaver af samme Art som dem, der løstes af den danske Sikringsstyrke i Krigens Tid for Flaadens Vedkommende, for Jyllands Vedkommende og ogsaa for Øerne ude ved Grænserne, men med Bortfjernelse af den Opgave, som knyttede sig til Københavns